

Landskap: *Skåne (Dammarske)* Upptecknat av: *Jacob Bergström*
 Härad: *Diverse } angivna inom* Adress: *Vinkelgat. Skurus.*
 Socken: *Diverse } i samlingen* Berättat av: *olika personer, angivna*
 Uppteckningsår: Född år *i*

Uppteckningen rör	<i>Högfebbäst - bot</i>	<i>Si 5.</i>
		<i>1-2.</i>
	<i>Skä ut koktett vatten, - "goa- vätta."</i>	<i>2.</i>
	<i>Skarn.</i>	<i>2.</i>
	<i>Vaulv.</i>	<i>2.</i>
	<i>Bäck med hälsobringande vatten.</i>	<i>3-4</i>
	<i>Bot för "edru."</i>	<i>3.</i>
	<i>Dricka åt goavätta - skulle ij lida brist på föda.</i>	<i>4.</i>
	<i>Medel mot pungbräck.</i>	<i>5.</i>
	<i>Blehsot, - bot.</i>	<i>5.</i>
	<i>Lytte - väta på kinden, bot.</i>	<i>5-6.</i>
	<i>Bot för värkor på händerna</i>	<i>6.</i>
	<i>Fallandesot, - uppkomst o. bot.</i>	<i>6-7</i>
	<i>forts. på reg. å nästa sid.</i>	

	Sid.
Medel mot tandvärk.	7-8
I. t. Olofs yxa.	7-8.
Medel mot ögonsjukdomar.	8.
" " påv och bölder.	8.
" " "skriket"	9-11.
Kasta sten el. kvist på avriättnings- plats.	9-10.
Förhindra gengångeri.	10.
"Ja haven."	11-12
Ikvämma barn med "Brunnkäspan."	13.
"Bäckvästeri."	13-14
Kracksalvare, - "kloka."	15.
I. t. Olofs källa.	15-16.
Endast barn kunde bli hyllblåsta.	16.
"Gova värdunnas."	17.

Skånska Folkmimesföreningen.

Lund.

Undertecknad, tävlande, född i Slögestad,
Malmöhus-län den 14 februari 1864.

Hyllebläst.

Om man stod och kasta sitt vatten på en hylle-
buske, skulle man bli hyllebläst. Små blåsor
uppsatod och en brimmande kläda följde.
Min bror Isak Bergström ^{f. 1861.} hade stått,
omkring 7 år gammal, och kostat sitt
vatten vid en hyllebuske i stengårdes-
gården vid östra ändan av det östra
soldathuset. En kvinna som bodde
i gattighuset, Dorothea Jöns Bengts ^{f. omkring 1810.}
kunde bota dyligt. Den hyllebläste
skulle ligga närm i en kakelugns-
bänk och så hade hon ett rör av ^{en} stor
gäspenna som hon blåste genom för
den sjukas hela kroppen. En gång
varje dag i nio dagar. Sedan skulle
man tvätta fjoken och efter tvätt-
ningen skulle han gå bort till hylle-
busken och slå vattnet på hylle-
busken och säga:
"Där har du till dig och dina,
Så låter du bli både mig och mina."
Om någon annan blåste fjoken, ha-
detta ingen värkan. Det skulle vara "Dosta".
Man var av den övertygelsen, att
detta hjälpte. Någon läsning, eller an-
nat hokaus fjokhs förekom icke.

Hyllebläst.

Vammenhögs sin

Enkefru Karina Rosengren född i Skurup
1863 säger: min mor Karina Mårtensson,
född i Dylbeck 1824 omtala, att om någon
blev "hyllebläst" skulle man låta sitt
vatten i ett kärl, sedan skulle man
taga bark ur hyllebrödet och blanda i
urinen, tvätta den "hyllebläste" med
detta och slå resten från trädet, så skulle
sjukdomen försvinna. Om man skulle
säga något åt trädet, när man slog
ut vattnet, har jag ej hört.

Samma berättare.

Kokkett vatten.

Om man man slog ut kokkett vatten,
sade min mor, skulle man först var-
na med följande ord: akta dig goa-
vätta, annars skäller jag dig.
Sedan man uttalat varnings-
orden, kunde man obehindrat slå
ut vattnet. Alla kände den skada
detta vatten kunde åstadkomma,
ty slog ingen ut vatten, utan att
först ha varnat.

Blundertecknad hörde de gamla i
Högstads säga, att om man bränner
skorn med kokkett vatten, skall lu-
set brinna, samt om man slår
kokkett vatten på en "varulv" skaller
man en människa, men detta var
något som ingen människa i Hög-
stad lät komma sig till last.

Prygel ansågs köst, men varken sticka
eller bränna honom, gjorde men det
fick man snart se den sargade.

I Skurup eller omnejäher jag ej hört någon offerkälla, den enda var lit. Ohj. Om någon repte från Skurup, dit och offa förde jag aldrig.

Föregående berättare. Herrna Rosangren, 1876 tjäna undertecknad hos Ola Jönsson, sin kusin, å kyrkvärmet i Baldringe, Herrstads h. Kvinnan Kersti Olejóns f. omkr. 1842 hade fått "eder" - etter - benröta i tummen. En bäck fanns i fjledalen vid det gamla skogvaktarebolet, vid korsvägen Ramsåla - Kulle - mölla, nyvång, numera nedrivet. Den bäcken kall i norr och sådant vatten ansågs hälsogivande. Skulle vattnet ha en kraftig värkan, skulle det hämtas av en pojke som icke övat samlag med någon kvinna. Han fruktade dock att jag skulle kunna lura henne, skogvaktaren var hennes farbror Märten Fyła, f. omkr. 1800. Kersti Olejóns sader: gå in till Märten Fyłas och säg åt dottern Signe, att hon tager vatten ur den bäcken på flaskan. Detta skedd. Antagligen åstadkom vattnet en kraftig värkan, ty hon blev snart återställd i tummen. Vattnet hämtades på dagen.

I Baldringe sochen ansågs av alla, att det vattnet var hälsobringande, men i Slögestad för omkring 80 år sen fanns å prästbolet en bäck, som ansågs ha samma kraftiga värkan. Men då man skulle hämta det vattnet, skulle det hämtas av en flicka, som icke övat samlag med någon man och hon skulle gå tiggande efter det sedan solen gått ned.

Sofia Nils Trueds f. umbr. 1835 tala om
 för de gamla i Slögestad på 1870 talet:
 jag tjäna hos N.N. i Slögestad, namnet
 glömt. Kvinnan sade: gå nu ned till
 den läcken som rinner i norr och hämta
 vatten, men gå tiggande. Så skedde. Men
 på återvägen uppkomms hon av skjutser
 vid Slögestads-gård. De ooda henne
 till, men hon teg och gick sina färde.
 En körsvennen sade: har du blivit
 mällös din djävul? Sofia var en flicka
 med glatt lynne. Hon tänkte inom sig
 själu: vattnet får ha vad värkan det
 vill, men jag får tala. Jag sade: nej,
 mällös är jag ej, men jag har ju inget
 att säga. Körsvennen blev ej klok på
 hennes ärende, och gort för, jag trodde
 min själ att du blivit mällös. Sedan
 skämtade jag med dem på vägen, men
 jag kom tiggande in och lämna vattnet
 tiggande. Det måste ha dock likväl
 haft samma kraftiga värkan, ty se-
 dan sade kvinnan, ju tack skall du
 ha Sofia, för du gick tiggande och detta
 har hjälpt. Särets beskaffenhet har
 jag glömt. Men hjälpte, det gjorde det.

Bludertchnads mor bodde på 1870 talet i
 det gamla fattighuset i Slögestads Gång.
 Varje heligkväll, julafton, nyårsafton,
 och trettonafton, tog hon en krunta med
 dricka uti och slog omkring en halv sup i
 varje hörn i stugan och sade, då hon hällde
 ut drickset: där gavätta skall du ha lit.
 Detta skulle ha den värkan, att man ej skulle
 lida brist på föda under året, men vi höll
 på att svälta ihjäl i fattighuset.

Jungbräck.

Omnämnda berättare Karna Rosengren säger: min mor sade, att en svor har jungbräck, skall teja en sten och stöpa könsdelarne med denne och sedan lägga stenen på ett ställe där han aldrig kommer mera, så skall bräcket jössvinnna.

I Högstads skulle man för sådan åkomma, klippa här ~~ur~~ alla kroppsdelar, linda detta in i en himnelapp och inhålla detta i ett filträd, mellan barnen och trädet, så när detta är uppfrott, är bräcket borta, men filträdet skall stå på ammans mark. Vilket filträddär som helst, blott det står på ammans mark.

Bleksut.

Den sjuke skall gräva upp en grästorra och låta sin urin i hålet, lägga grästorran dit igen, så när urinen uppfrott jössvinner sjukdomen.
Högstads 1870.

Omnämnda Karna Rosengren säger: Min mor då hon varit havande med mig hade ett körsbär fallit ned på hennes kind och med förde denna skada, att jag fick en värta å kinden på ett körsbärs storlek. Detta var i Skurup. jag var omkring 7 år och då kom en luffare in till mor. Hans side: Vad är detta hon har på kinden? Mor sade: det är ett lyti. Luffaren teg och

gick bort och gäpa över värten, samt
 teg och gick. Värten böja torke och
 försvann fullständigt inom kort tid.
 Den som skulle utföra detta, om det
 skulle ha kraftig värkan, skulle ha varit
 slätt ihjäl en människa, annars med-
 förde det ingen värkan, men vi gick
 sedan veta att luffaren slätt ihjäl
 en människa, därför hade det denna
 kraftiga värkan.

Värter på händerna.

Undertecknads broder Erik Bergström
 gick en pojke från Lunds Baronaväds-
 män omkr. 1914. Pojken hette Erik Melvö
 och var omkr. 7 år gammal. Han hade
 båda händerna översärlade med lit-
 torrar. Min broor gick ut på gödsel-
 hägen och uppsökte ett bostträ med
 knä på. Detta tog han och strök
 pojken liltorror med och grov
 sträet ned i gödselhägen. När
 sträet upprättts försvann liltorror-
 arne. De böja genast görtorke och
 inom kort tid voro händerna så
 släta, att man kunde ej se att han
 haft liltorror.

Fallandesot - slaget.

Lantbr. jöns Jung f. 1871 i Bläntorp, Torra h.,
 säger: då slaget angället, skall man taga en
 knappnål och sticha den in i huden mitt
 för hjärtat att ett par droppar blod utsippar,
 låta en socherbit dricka blodet och sedan

slaget gått över, giva den sjuka denna bit
och sedan denne förtärt socherbiten
går slaget bort.

Tandvärk.

I äldre tider 1870 och tidigare hade kön-
derna iglor på glasvor i fönstren.
Detta var ett bra botemedel mot vär-
tandvärk. Andra kvacksalveriar, som
att fräta tanden med en spik tills den
blev blodig och sedan slå denna spik
i väggen i en mörk källare, dit varken
sol eller måne komme att skina med
sitt ljus, skulle häva tandvärken, men
detta hjälpte icke. Under teknad
pröva detta medel 1888, men denna
medicin hjälpte icke.

Fallandesat.

En Maria Larsson, f. i S:t Olof 1871
säger: då jag var liten hade en havande
kvinna äsett svinsläkt. Barnet fick
fallandesat. Nu tog man barnet och
lade det på ett svin man slaktade.
sedan blodet utrummit, tog man några
drappar ur svinets blod och gav barnet
och barnet blev fritt från slaget.

Samma berättelse.

Människor kom långa vägar från, och
till S:t Olof för att söka bot för alle-
handas krankhet. De stötko det sjuka
stället med S:t Olofs yxa. I äldre tider

skulle de heft kastat feuringar i
S:t Olofs källa, men under min upp-
växt fanns ingen i S:t Olof som trodde
på dylikt, de som sökte bot ev. rümi-
shor långt borta från, så att offrandet i
S:t Olofs källa med feuringar och strog-
ka sig med S:t Olofs nya hör äldre tider
till. jag hörde ingen som trodde på
dylikt i S:t Olof under min uppväxt.

Samma berättare.

Medel mot tandvärk.

jag hörde i S:t Olof att man skulle
taga ärtor i munnen och hålla dem
vid den värkande tanden, antalet
glömt, och sedan kasta dem i en brunn.
jag vet ingen som gjorde det, men så-
det har jag hört.

Medel mot ögonsjukdomar.

I Högstads, Baldringe, Sövertadon.
flera sochner på 1870 talet och tidigare
lät man sin urin i ett kärl och tvätta
ögonen med denna urin, men detta
hjälpte icke.

Man kokte även ett ägg hårdkokt och skar
det mitt i två och lade en halva på varje
öga och band ett kläde över. Detta
hjälpte icke heller.

Dahtor Ringius i Högstads ordinerade talg-
ack lappar till Går och håller på 1870.

J. F. Bergström

Skriket.

f. omkr. 1835

Barnmorshon i Slögestad hade på 1870 talet berättat för sina ^{beboare} att ett barn har skriket, skall man gå till kyrkogården och ur en gravkulle låna en handfull jord, lägga denna jord i en linnelapp och lägga detta under barnets huvud i ryggen att sova på. Sedan skall man lägga jorden tillbaka på samma gravkulle, när detta var gjort upphörde skriket. Dock, under teknad hörde ingen som utförde dylikt. När man lade jorden tillbaka skulle man täcka för länet.

Detta skulle ske i skymningen på kvällen, men det var ingen som våga gå där in i skymningen, ty man trodde på gänjängare.

Svärtsplatsen.

Sven Johansson i Slätteröd, f. i Blänterp, Toona härad 1842 sade: min broor var med och stod spetsgård då Märten Uram halshöggs vid Snävtarp i Skirby socken? Det var en stor och ovanligt stark kerl. Det var en snäll människas men fadren var en stor brännvinsslav. Han stod vid Rydsgård och grova och kunde arbeta för två. På vägen från Rystads marknad voro både far och son berusade. Dock skulle likväl fadren in på Snävtarps gästgivaregård och he mer. Där var sällskap och Märten tyckte det var roligt att stanna där. Fadren körde hem och Märten måste gå hem. Förbittrad över detta, så när hen kom hem så i fyllan

och villan drag han fadren ur sängen, stark som Mårten var och hovera med fadren. En väv stod på golvet och han slog huvudet mot väven att döden följde. Och slutet blev på galgabacken där. Mårten ligger begravnen i avrättsplatsen. När galnet körde från Nysted och kom mitt för galgabacken, skulle man kasta något, en sten eller kvist, vad som helst, mot avrättsplatsen, på det att inget ont skulle medfölja den passerande. Så gjorde alla som passerade platsen. Detta var den siste som hälls högs så offentligt. Sven Johansson kasta och se nä. Vi skrev icke då anno 1932. (gat mot kullen.) Att dylikt skulle bildas stor hög, är överdrivet.

Skriket

Förut omnämnda Karna Rosengren säger: ett annat botemedel mot skriket var, att man skulle sopa ut barnet. Man lade tyg på golvet vid dörrtröskeln och utanför. Sedan tog man en risbäst och förde barnet över dörrtröskeln. Detta hjälpte. Att skrämman modren var det allmännaste. Vid förskräckelsen skulle modren läggas barnet till bröstet att dia, men hjälpte inte det, använde man andra medel, t.ex. man tog barnet och förde det genom spulorne på en loftstege 3 gånger.

Begravningar.

Vid begravningar skulle man kasta vattnet efter likstassen, varit liket tvättats, på det att den döde icke skulle kunna gå igen. Detta var ett allmänt bruk i Herrestads h. och en psalmb. och en utbax på bröstet på liket under beredelse tiden. Wson

Skriket.

Karna Rasengren fortsätter. Ett annat medel mot skriket var följande: man skulle gå till naboen och stjåla något, som han fört saknade. Detta skulle läggas under barnets huvud för att sova på det. Ju mera de soor och tonera för den bortkomna varan desto säkrare kraft hade medicinen. Sedan skulle man gå dit och ohemärkt lägga varan tillbaka.

"Ta haren"

I förminnes föreningens årshök 1932 förekommer sedan vilhöstarbete, att ta haren. Detta kan jag ej förlina mig med. Det hette: man högg ut haren. Ingen var så fånig att söka fånga, vad som icke fanns. Man högg ut haren. D. v. s. att om hade man berövat honom sitt sista skydd. Vilka skulle ta haren? Mejarna voro å bondställen 2 à 3 mejare. De kommo ju hart när efter varandra. Ibland kunde det hända att mitt på stycket var sankare mark, där mogna säden sist, ty högg man där sist! Pigoorna = binderskororna voro icke med, ty värsäden fick ligga någon dag innan bindning böjja, för att torka. Där man band värsäden, band man den aldrig genast, endast rågen, så att ingen piga kunde vara med att "ta haren". Sedan att hugga ut haren är det rätta, men att "ta haren" är senare diktter. Sedan att hugga ut haren, är kommen är kommen

från Danmark. "Ta hara" betyder på danska, slipa lier. Där hade man lier av fjäderstål. Man slipa ingen lier i Danmark, utan man genom att "hara" den blev den skarp. Detta tillgick sålunda: man slog en järnspets lite ned i jorden, på en harvstunds storlek med ett flat huvud på. Sedan stack man i jorden en päl på en meters höjd. Vändan på pälen var ett såchakend med en sten i ändan. Detta slog man om lierskaftet. Nu höll man i sittande ställning handen om ryggen på lier-vänstranden och höll tummen vid äggen. Vilde man ha lierskaftet att stå mera rätt upp lyfte man i skaftet och stenen höll den i det läge, då man slutat lyfta skaftet. Nu skall äggen lillina ligga jämt på järnhuvudet. Med högra handen tager man nu en hammare och med den mejselformiga ändan hamrer man på äggen följande tummen. Man sticker hammaren till munnen och gukter den något mellanåt. Så låter man hela lieräggen glida över järnhuvudet. Sedan strök man lier med en strykpån. Man kunde höra någon döing säga under arbetet: "jag får ta hara seisen, ty jag har huggit i sten."

Bornholm 1880.

Gehe kunde en mejure i Danmark säga: "ta hara", ty det betydde slipa seisen. Det är mig icke bekant om man följer denna metod nu i Danmark, men jag tog och hara seisen själv, på Bornholm 1880.

J. P. Bergström
Skarv

Brummkässan.

Under en långt hänsynnen tid skrämde man småbarn i Skerrestads härad med brummkässan, på det att de skulle räddas för brunne och ej gå så nära att de föll i brunnen och omkom.

Bäckhästen.

Precis på samma sätt har folktron gestalt "bäckhästen" uppstått. Föräldrarna skrämde barnen med bäckhästen, att den komme och togs den, om de i skymningen slog kane å is som de fruktade för, kunde vara så svag, att de i skymningen ej kunde se den lurande faran. Märk: bäckhästen, enligt folktron, ställde sig aldrig vid något öppet vatten. Det var alltid då vattnet var isbelagt. Denna folktro är äldre än vår religion. På det att folket skulle vara villigare att omfatta den nya läran, framhäll de kataliska präster för folket, att om man vid sådana tillfällen nämnde jesu namn, skulle allt ötyg för detta namnet försvinna, ty Prästan ville ha alla som sina kosteliga njälkhor. Enligt folktron lyshades det aldrig bäckhästen att gå barnen på ryggen och springa ut på isen med dem och försvinna med dem i djupet. På det att alla skulle gå plats, måste "Bäckhästen" göra sig större och nu fanns det någon bland barnen som förgrypte = förvåna sig över hans onaturliga storlek och utbrast: Harre jussas, sicken en stor häst. Nu måste

"läckhästen" ögonblickligen försvinna för fusse namn och barnen stod på land-
baken. Detta är dichter av de katolska prä-
sterna. Att läckhästen gått och betet på
fäladsmarker och gjort sig lik andra häst
är att man tagit fel och kört med läcka-
hästen o.s.v. är senare dichter.

Vattenfontänen i Ystad, visar läckhästen
i öppet vatten, han stegar sig och barnen
kåsa ur och ned i vattnet och försöka
spruta vatten på läckhästen. "Hej säv."
Detta är icke i enlighet med folktron.
Vattenfontänen är äcklig att skåda för oss gamla.
Offer. att skåda.

Någon annan än S:t Sops kille och yla
är icke namnkunnig i dessa nejder.
De avlidna personer som Påven uppf-
höjt till "helgon" ansågs kunna göra
underverk och bota alla handa krankhet.
I denna tro underhölls folket av de ka-
tolska prästerna. Men genom reforma-
tionens införande försvann hestigt denna
vidskepselse i Sverige, ty Gustav Vasa
tälde varken Påven ej heller hans crea-
tur och trodde icke på helgonens un-
görande kraft. Men nu var boktryckeri-
konsten uppkommen och en mängd små-
skrifter från trohet utgavs, som innehöll
råd mot alla handa krankhet. Böcker
gav man namn "svartkonstböcker", och
dessa hade en mera kraft än Påven och
hans helgon, ty med tillhjälp av dessa
kunde man ge själva den "önde" sitt respass.
Den gloria som omstråla Påven och hans
helgon förblev en min för brackselvare -

generalerna. Lät oss dra en parallell. S:t Olofs kyrka och S:t Olofs källa förbehåller inför Kåsumspägen. Klaka gubbar och qummar jams i varje socken och de stod icke rädlösa för någon krankhet, det gick gora med det kunde, men ordinerat, det gjorde de. Att det qummit kvacksu. are-generaler för Kåsumspägen är ju själuskrivit och "Doktra Hanna" i Everlöv hos vilken Kåsumspägen fått sin lärospän var i sina krafts dagar en stor generalkvacksalverska. Ingen tvivla på hennes ordinationer och var mycket anlita. Dessa doktraer tog död på offerandet i källor och helgonbilder. Då de offerade qumningar i källor, har nog de Kåalska präster uppfiskat myntet. Docent

1825 då C. F. von Sydow hade en folkminneskure, "om folksminnen," i S:t Olof var underteknad med och att jag ästundade se den beryktade källan var ju helt naturligt. Då jag besög källan, var där tre damer som kom samtidigt, den ena sade: hade här varit något att tya med skulle jag dricka lite vatten. jag gen. mälde: ser ni inte den dyfvel andra sidan vägen, den osenar källvattnet. Nu blygdes de att dricka ur vattnet, så länge jag jams vid källan. jag stod och såg ned i källan. Ett tu tre plumpdet i källan som om man kastat ett mynt i vattnet med flatsidan. jag lätse som inget hade hänt och gick mina färde, men damerna blevo kvar. Att de drucko ur vattnet hör ingen betvivla.

De gamla voro egentligen icke rädda för
lyllelusker, ty det ansågs att endast leon
kunde bli lyllbläste.

Läs Lunds Stichts Bishops Krönika tryckt
1748 eller 1750?

Där får man se vad Pövan betingade
sig för han Confirmera valet av Biskop
i Sverige.

Han krävde för detta besvär 36000 mar-
ker penningar, förutom alla andra skatter
han pålade svenska folket. Det heter:
Härens ses ju lätt, att Sverige var en koste-
lig mjälhet åt Pövan.

1882 tjäna undertecknad å Föörums gård i
Fugeltofta socken. Der voro arbetare från
S:t Olof. Men ingen av dessa hyste något
förtroende för, varken yran eller källan. Folk
kom långväga ifrån, men i vad åserde fick
man icke veta, ty sådant skulle göras i
tyshet, men innebyggarna i S:t Olof hade
ingen tilltro till dess underbara värdnig-
ar. En arbetare hade en son som dött ät
förut, sannolikt av vattusot. jag frågade
om icke källans vatten hade värdhan. Han
svara: vi ha sagt både kloga och galna,
men inget halv. Ingen i Fugeltofta trodde
på yran och källan, men namnet omtalades
ofta i bygderna, så att alla hade hört samant,
men ingen trodde på det förgänga.
Så att Källkulten ligger nog mycket långt
tillbaka i tiden.

Att källerna och lächer som rann i norr, fick
först betydelse för läkekonsten är ju helt natur-
ligt, genom deras kalla och friska vatten.

Jacob Bergström, Vinkelgatan
Skurup

Skånska Folksummusfören.

Arkiv
Lund

I min tävling glömde jag omtala att jag upptäckt, att det varit entid, då det varit ett allonänt bruk att sova virdumms.
 Fru Karina Rosengren säger, på föregående uppgifter från henne och adress: min mor född vid Dylbäck 1824. På 1860-talet då jag var barn och sov länge en ljus sömn om morgonen, sade mor till mig då jag vakna: du sover riktigt virdumms.
 Jag har tidigare omtalat virdumms i Sunnans i Burlövs socken och en kusman Nils Persson i Södra Pålutt, Veberöds socken, född i Norra Pålutt, Gjemsjö socken, omkr. 1815, sade sedan man till säll: "ja, hade det varit nu som i gamla tider, hade vi gått lagt oss att sova virdumms."
 Sista tävlingen omtalar jag virdumms, i Orsjö Poställe.
 Detta visar att det i äldre tider varit brukligt att sova "virdumms."

Skurup den 8 december 1932.

J. Bergström
Dinkelgatan
Skurup

Såsom medlem av föreningen hade jag ju gått denna bakt sedan och fick således inte för ett öres vände för mitt besvär.
 J. Bergström. Sömnant: icke sk.